

умінь та навичок завдяки системній організації проблемно-орієнтованого навчального пошуку.

Діяльність освітньо-виробничого кластеру регіону сприяє ефективному застосуванню у професійній підготовці інформаційно-комунікаційних технологій (використання модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle Mobile, електронних посібників, SMART-технологій), оперування якими дозволить майбутнім фахівцям сфери послуг практично застосовувати здобуті знання у змодельованих ситуаціях, працювати з навчальною та виробничою інформацією, отриманою з різних джерел [4, с.4].

Важливим для підвищення якості професійної підготовки є використання модульно-компетентнісного підходу, який враховує сучасні потреби ринку праці, адаптує процес навчання до індивідуальних запитів та рівня підготовки учнів, дозволяє їм створювати індивідуальну траєкторію навчання, засвоювати компетентності у власному темпі та передбачає концентрацію на кінцевих результатах професійної підготовки.

Отже, застосування комплексу сучасних педагогічних технологій у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців сфери послуг стимулюватиме розвиток інтелектуальних здібностей, самостійності, відповідальності, уміння планувати, приймати рішення, самостійно працювати з навчальними матеріалами та інформаційними джерелами, здатності творчо вирішувати будь-які ситуації у професійній діяльності.

Список використаних джерел

1. Короткова Л. І. Регіональна система професійної освіти: експериментальні пошуки / Л. Короткова // Проф.-техн. освіта. – 2015. – №4. – С.36-39.
2. Пометун І. О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : [наук.-метод. посібник] / І. О. Пометун, Л. В. Пироженко. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.
3. Логвін В. Метод проектів у контексті сучасної освіти / В. Логвін // Завуч. – 2002. – №26. – С.4 – 6.
4. Белоусова Н. Б. Прагматика інформаційного суспільства: український вимір [Електронний ресурс] / Н. Б. Белоусова // Міжнародні відносини. – 2014. – № 4. – Режим доступу : http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2448/2180.

УДК 373.3.091.33.013.78

КУХАР К.І.
ФЕНЧАК Л.М.
Мукачівський державний університет, Україна

ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ

Сьогодні стає очевидною необхідність принципово іншого підходу до формулювання положень педагогічної теорії в цілому, до визначення змісту педагогічної освіти, а також до нових технологій навчання і розвитку особистості школярів. Нова програма сучасної освіти висуває на перший план особистісно орієнтоване навчання, яке забезпечує розвиток і саморозвиток учня, виходячи з його індивідуальних особливостей як суб'єкта навчання і його предметної

діяльності. Це, в свою чергу, обумовлює необхідність постійного самовдосконалення та особистісного зростання фахівця, який зобов'язаний діяти відповідно до етичного кодексу вчителя [2].

Для ефективної діяльності педагога великого значення надається етичній поведінці вчителя та здатності встановлювати з партнером по спілкуванню зворотний зв'язок. Завдання вчителя полягає в тому, щоб розвивати емоційну та інтелектуальну сфери особистості школяра, формувати моральні взаємини, інтерес і потребу в загальнолюдських цінностях, зробити їх нормою свого життя. Акцентуючи увагу на ціннісній етичній орієнтації особистості, І. Д. Бех зазначає, що «нова школа матиме справу з індивідуальністю, самотністю особистості, оскільки індивідуальність виявляється головним принципом етики і мусить виступити керівним методологічним положенням у вихованні і навчанні» [4].

Педагоги і психологи все більше усвідомлюють гостру потребу у створенні освітнього середовища із забезпеченням умов для розвитку внутрішніх сил і можливостей дитини. Ш. О. Амонашвілі звертає увагу вчителів на те, що всі діти є різними та, унікальними за своєю природою. Необхідно бути людьми доброї душі й любити дітей такими, якими вони є, розуміти учнів, бачити в них майбутнє. Ш. О. Амонашвілі стверджує, що шестирічний вік – найбільш сприятливий для розумового розвитку і соціальної підготовки дитини. Розвиток дитини відбувається тільки тоді, коли вона сповнена піклування, чуйності і доброзичливості, переживає успіх і ствердження гідності кожного учня і вчителя. Такий стиль стосунків, на думку науковця, найбільше сприяє різносторонньому повноцінному виявленню задатків дітей, цілісному розвитку їх особистості [1].

Провідним компонентом етичної компетентності вчителя науковці визнають особистісно орієнтоване спілкування й таку організацію освітнього середовища, де панує доброзичлива і творча атмосфера. Особистісно орієнтоване спілкування – складна психологічна взаємодія, спрямована на розвиток учнів, розкриття їх здібностей, можливостей [3].

Метою особистісно-орієнтованого спілкування є:

- створення умов для психологічної розкритості учнів;
- «співучасть» з дитиною у педагогічному спілкуванні (виявлення прихильності, інтересу, надання допомоги);
- «підвищення» дитини у педагогічному процесі (стимулювання її ціннісних новоутворень) [4].

Особистісно орієнтоване спілкування як форма взаємодії суб'єктів особистісно орієнтованої ситуації формує пізнавальний інтерес, який дає змогу підвищити ступінь активності дитини і дорослого, довіри і взаємин, психологічного захисту дитини. Спілкування вчителя з учнями в процесі навчання створює найкращі умови для розвитку мотивації школярів і творчого характеру навчальної діяльності, забезпечує сприятливий, емоційний клімат на уроці, дозволяє максимально використовувати особливості вчителя.

Неодмінна умова особистісно орієнтованого спілкування вчителя з учнем – вміння володіти словом.

Особливо важливо, щоб розумна вимогливість поєднувалась з неоціненною рисою гуманного вчителя – умінням не пропустити момент, коли дитині особливо потрібні допомога та увага. Однією з важливих потреб школярів у навчальній діяльності є насамперед – потреба особистісного контакту з учителем на уроці, прагнення дістати схвалення, підтримку своїм діям.

Винятково важливою умовою емоційного комфорту учнів на уроці, на думку О. Я. Савченко, є особистісно-орієнтоване спілкування з учителем, яке ґрунтується на довірі, підтримці навчальних зусиль дітей. Школярам дуже хочеться, щоб на уроці вчитель особисто їм приділяв увагу, звертався до них, називаючи ім'я, а не прізвище, якимось виділяв голосом, поглядом, жестом [3]. Беручи до уваги той факт, що особистісно орієнтоване спілкування є дуже чуттєвим інструментом, воно повинно викликати переживання, «зацепити» щось у душі дитини. За такого спілкування найбільш важливими є особистісний потенціал учителя, його етичні якості, серед яких ми визначаємо доброзичливість, емпатію, конгруентність, альтруїзм і діалогізм учителя.

Отже, для того, щоб бути на рівні сучасних вимог, учителю необхідно не тільки знати методику викладання, але й добре володіти технологією особистісно орієнтованої взаємодії з учнями, створювати умови для формування пізнавального інтересу до предмета, здійснювати особистісно зорієнтований підхід у навчанні та володіти педагогічною етикою.

Список використаних джерел

1. Амонашвили Ш. А. Размышления о гуманной педагогике / Шалва Амонашвили. – М.: Дом Шалвы Амонашвили, 1996. – 496 с.
2. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання: навч. метод. посіб. / І. Д. Бех. – К.: Вища шк., 1998. – 203 с.
3. Навчання і виховання учнів 1 класу: метод. посіб. для вчителів / [упоряд. Савченко О. Я.]. – К.: Початкова школа, 2002. – 464 с.
4. Педагогічна майстерність: Підручник / за редакцією І. А. Зязюна. – К.: Вища шк., 2007. – 349 с.

УДК:371:373.016:51

КУХТА О.М.,
ЛІБА О.М.
Мукачівський державний університет, Україна

СТУПЕНЕВА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕПЕРЕРВНОСТІ ОСВІТИ

Професійна підготовка майбутнього учителя початкової школи є динамічною соціально-педагогічною системою, що спрямовується на формування професійної культури майбутнього фахівця в контексті сучасних соціальних запитів. Реформування системи освіти в Україні, зокрема й вищої, відбувається з урахуванням дидактичних принципів неперервності й наступності. Тому важливо сформулювати позитивну мотивацію майбутніх учителів щодо необхідності побудови навчально-виховного процесу на засадах систематичності, наступності, перспективності, озброїти фахівців необхідними знаннями з реалізації ступеневої мовної освіти [1, с. 11].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>